

Zadarmo a česky

Základní výbava počítače pro práci i zábavu nemusí stát ani korunu, a přesto budete mít k dispozici kvalitní software. Skvělé je, že výborné, bezplatně použitelné programy jsou k dispozici i **V ČEŠTINĚ**. 80 programů jsme pro vás vybrali.

RADEK KUBEŠ

Připravili jsme pro vás výběr těch nejlepších programů z různých oblastí použití počítače. Tyto programy můžete používat zcela zdarma a jejich uživatelské rozhraní je k dispozici i v českém jazyce. Z freewarových a opensourcových programů je možné poskládat kompletní výbavu počítače pro zabezpečení, komunikaci po internetu, kancelářskou práci, vypalování i zábavu s multimédií. Placené programy přitom občas mohou jen blednout závistí nad tím, co jejich nekomerční kolegové hravě zvládnou.

Zabezpečení počítače: Dobrovolní ochránci

Jedním z prvních programů instalovaných do počítače by měl být antivirový software, který ochrání vaše soukromá data před dnes tak častými útoky z internetu. Jako čtenáři Chipu máte možnost využívat speciální verzi antivirového programu **AVG**, která bude váš počítač chránit před útoky virů a dalšího nebezpečného softwaru z internetu. Po instalaci bude **AVG Antivirus** pracovat na pozadí operačního systému a v reálném čase kontrolovat všechna používaná data. Antivir je pochopitelně nezbytně nutné pravidelně aktualizovat, aby mohl čelit stále novým hrozbám.

Na kontrolu síťového provozu lze použít **Sunbelt Personal Firewall**. Jedná se sice o komerční program, ovšem i po uplynutí zkušební doby jsou klíčové funkce nadále bez problému použitelné. Firewall zajistí ochranu před útoky z internetu a odhalí i programy, které bez vědomí uživatele komunikují se sítí, třeba proto, aby vynášely z počítače citlivá data.

Trojici programů pro základní zabezpečení počítače doplníme ještě nástrojem na vyhledávání a likvidaci špehovacího či jinak škodícího softwaru. Mezi uživateli oblíbený, často aktualizovaný a do češtiny přeložený program **Spybot Search & Destroy** nabízí jak vyhledání a odstranění škodlivého softwaru, tak i imunizaci počítače před tisíci druhy známých škodlivin. Velkou výhodou antispywarového programu **Spyware Terminator** je ochrana počítače v reálném čase. Program zastaví spyware ještě dříve, než se usídí v počítači a pokusí se ukrást vaše osobní data. Vedle kontroly v reálném čase je možné naplánovat i pravidelné skenování počítače, systém štítů chrání internetový prohlížeč, ovladače, kontroluje automaticky spouštěné programy a mnoho dalšího.

Úpravou skrytých nastavení Windows umí zvýšit zabezpečení počítače nástroj **xp-AntiSpy**, který odhaluje některé nebezpečné vlastnosti Windows. Můžete například zakázat odesílání dat a chybových hlášení programy ve Windows, skrytý počítač v síti, vypnout ukládání přihlašovacího jména a hesel z formulářů na internetových stránkách, zakázat JavaScript a ActiveX a mnoho dalšího. U každé položky nastavení je připraven i stručný popis její funkce.

I přes všechnu snahu se může stát, že do vašeho počítače přece jen nějaký špehovací program pronikne, popřípadě se celý váš počítač dostane do nepovolných rukou. I v tomto případě ovšem můžete zajistit dostatečnou ochranu citlivých dat, jako jsou čísla platebních karet, přihlašovací údaje k internetovému bankovníctví a další osobní údaje. Pomocí open-source programu **Kee-**

AVG Antivirus
Sunbelt Personal Firewall
SpyBot Search & Destroy 1.6
PC Tools Spyware Doctor S
KeePass 1.14 xp-AntiSpy 3.97 TrueCrypt 6.1
Skype 3.8.0.188 FreeCommander Portable 20
muCommander Portable 0.8.3 7-Zip 4.62 Restoration
Google Desktop 5.8.809.23506 Windows Desktop S
BricoPack Vista Inspirat Ultimate 2 nLite 1.4.9.1 SIW - Syst
CCleaner 2.12.763 VirtualBox 2.1.0 TU
Lightning 0.9 PSPad 4.5.3 PDF Creator 0.9.6
Thunderbird 2.0.0.18 Sunbird 0.9 Český slovník
PDF-XChange Viewer 2.00407 PDF-XChange
Viewer 3.6 XnView 1.95.4 Ashampoo Photo Com
DVDStyler 1.7.1 DVD Maker Free 3.15.0.3
Regino 4.5 DVDFab Ashampoo ClipFinder 1
Audacity 1.3.6 Beta Audiograbber
Ashampoo Burning Studio 6 I
Virtual CloneDrive 5.4.1.1 UltraISO
Opera 9.63 Internet Explorer 8 Bet
QIP Infium PafoPack 0.4.8
ICQ 6.5

Pass můžete všechna tato data bezpečně zamknout do šifrované databáze, ke které si stačí zapamatovat jediné (pokud možno dostatečně bezpečné) heslo. Lze také použít šifrovací klíč, uložený na USB flash disku nebo podobném médiu. Nemusíte se ovšem spokojit jen se šifrováním jednotlivých osobních údajů. Prostřednictvím nástroje **TrueCrypt** si můžete vytvořit jak samostatné šifrované svazky, vystupující jako oddíl pevného disku, tak i kompletně zašifrovat všechna data v počítači. Šifrování a dešifrování dat probíhá v reálném čase, nezdržuje vás tedy od práce. Zvolíte-li dostatečně silné heslo, nikdo cizí se k vašim datům nedostane.

Práce se soubory: Bezplatné manažery

Zdarma dostupné, česky komunikující programy si velmi dobře poradí také s běžnou správou souborů a složek v počítači. Zvládnou přitom několikanásobně více funkcí a činností než standardní Průzkumník ve Windows. Souborový manažer **FreeCommander** pracuje v osvědčeném prostředí dvou panelů, které umožňují různé způsoby zobrazení souborů a složek v počítači i na výměnných médiích. Kromě běžných operací se soubory a složkami (kopírování, přemisťování, přejmenovávání, mazání atd.) zvládne **FreeCommander** také prohlížení běžných typů obrázků a dokumentů, přehrávání videa, práci s komprimovanými archivy, vyhledávání,

Spyware Terminator 2.5.1.028
 Quarter Edition 6.0.0.386
 FreeCommander 2008.06c
 8 muCommander 0.8.3

5.14 Cobian Backup 9.5.0.201
 March 3.01 Yod'm 3D 1.4
 Information for Windows 2008-12-16
 eUp Utilities 2007 OpenOffice.org 3

Adobe Reader 9 Foxit Reader 3.0 SumatraPDF 0.9.3

pro kontrolu pravopisu, dělení slov a slovník synonym

Viewer Portable 2.00407 Picasa 3 IrfanView 4.20 FastStone Image

nder 6 GIMP 2.6.3 Paint.NET 3.36 Inkscape 0.46 VideoSpin 1.1

UnderCoverXP 1.20 MediaInfo 0.7.8 MediaCoder 0.6.2.4226 Wolf's Profi Miranda-Pack

3 Media Player Classic 6.4.9.1 VLC Media Player 0.9.8a

83 MediaMonkey 3.0.6 Winamp 5.54 BigMuscle's Miranda Pack

EE InfraRecorder 0.46.2 DAEMON Tools Lite 4.30.2 QIP 2005 8080

isk Explorer Professional 3.60.f11 Firefox 3.0.5

Google Chrome 1.0.154.36 Mp3tag 2.42

Yaho's Miranda Pack 4.2

Crossloop 2.41

hromadné přejmenování, rozdělování i bezpečné mazání souborů. Podobné funkce nabízí také jednoduše ovladatelný **muCommander**. Oba souborové manažery jsou k dispozici i ve verzích pro přenos na USB klíčenkách a spuštění bez instalace na různých počítačích.

Uvedené souborové manažery sice umí pracovat s komprimovanými archivy, přinejmenším ve formátu ZIP, často se vám ale může hodit i speciální program, určený přímo k vytváření i rozbalování komprimovaných balíčků. Open-source program **7-Zip** spolupracuje se všemi běžnými typy komprimovaných archivů (ZIP, TAR, RAR, CAB, ARJ, LHZ aj.) a navíc přidává i vlastní formát s velmi dobrým kompresním poměrem. Nechybí samozřejmě ani možnost vytvářet samorozbalovací nebo šifrované archivy.

Při práci se soubory a složkami se občas stane, že některá data omylem smažete. Mezi nástroji na obnovu smazaných dat se objevují především komerční aplikace, přesto se alespoň jeden bezplatně použitelný program s českým uživatelským rozhraním najde. Nástroj **Restoration** umí vyhledat smazané soubory na disku počítače a pokusí se je obnovit. K dispozici je i opačná funkce – Restoration přepíše smazané soubory na disk tak, aby je již nebylo možné nijak použít. Úspěšnost obnovy závisí na mnoha faktorech, proto ji nelze jednoznačně zhodnotit. Nevýhodou je, že program Restoration nebyl již delší dobu aktualizován. Na jednom z dřívějších Chip DVD jsme vám nabídli také plnou verzi nástroje **Undelete Plus**, který je rovněž v češtině a který vyhledává a obnovuje smazané soubory.

Starostí s obnovou dat vás ušetří jejich pravidelné zálohování, například pomocí nástroje **Cobian Backup**. Program umí zálohovat soubory a složky na lokální, externí či síťové disky a FTP servery, vytváří plnou, rozdílovou nebo přírůstkovou zálohu a je možné jej nastavit na pravidelné intervaly zálohování. Vytvářené archivy se zálohami umí Cobian Backup rozdělovat na části, šifrovat i komprimovat pro úsporu místa na záložním médiu. S výběrem dat k zálohování pomůže filtrování souborů podle typu.

Špičkové, bezplatné dostupné nástroje vám pomohou také s vyhledáváním dokumentů, e-mailů, tabulek, obrázků a dalších

typů souborů v počítači. **Windows Desktop Search** nebo **Google Desktop** vytvoří indexový soubor informací o datech uložených v počítači, který permanentně aktualizují. Kdykoliv pak něco hledáte, stačí si jen vzpomenout na slovo z obsahu nebo názvu souboru a Windows Desktop Search nebo Google Desktop bleskurychle vyhledají soubory obsahující zadaný výraz. Ve Windows Vista je vyhledávač souborů již integrován a není jej třeba instalovat zvlášť.

Hračky na plochu: Užitečné miniaplikace

Ve spojitosti s programem Google Desktop se vyplatí zmínit jeho další součást – panel pro umístění miniaplikací na pracovní plochu Windows. Díky miniaplikacím v postranním panelu můžete mít vždy na očích hodiny či kalendář. Dále se nabízí například miniaplikace s předpovědí počasí, RSS čtečka, ovladače multimediálních přehrávačů a další šikovné nástroje. Ne všechny doplňkové miniaplikace, dostupné na stránce <http://desktop.google.com>, jsou sice v češtině, určitě si ale mezi nimi vyberete. Podobně bychom se také mohli zmínit o českých miniaplikacích pro předpověď počasí nebo třeba přehrávání internetových rádií pro Vista Sidebar – postranní panel s miniaplikacemi ve Windows Vista. Doplňkům pro Vista Sidebar jsme se podrobně věnovali v minulém vydání Chipu.

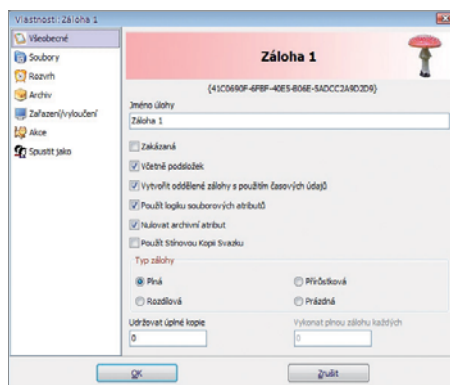
Šikovným nástrojem pro rozšíření funkce pracovní plochy Windows je i **Yod'm 3D**, jednoduchý program, který doplní do Windows XP další tři pracovní plochy. Na každé z pracovních ploch můžete mít otevřené jiné programy, mezi plochami se přechází pomocí efektně animované 3D krychle, která má pracovní plochy zobrazené po stranách. Podobnou funkci znáte možná z některých distribucí Linuxu.

S přeměnou Windows XP do grafického stylu Windows Vista vám pomůže program **BricoPack Vista Inspirat Ultimate 2**. Po instalaci a restartu počítače vás uvítá nový vzhled oken aplikací, nabídky Start, ikon i dalších ovládacích prvků, vše ve stylu Windows Vista. Navrch přibude i efektně animovaný nástrojový panel na pracovní plochu.

Správa a ladění počítače: Šikovní montéři

Pokročilejší uživatelé se jistě neobejdou bez programů pro ladění, čištění nebo optimalizaci výkonu počítače. I v této kategorii nástrojů je dostatečný výběr mezi bezplatně dostupnými, český komunikujícími programy.

Při instalaci i ladění počítače je třeba znát dobře jeho hardwarovou konfiguraci. Za

Zálohování dat: Cobian Backup je přehledný program s nabídkou různých způsobů zálohování dat.

tímto účelem lze použít program **SIW – System Information for Windows**. Nástroj provede analýzu hardwarové i softwarové výbavy počítače a vypíše informace o základní desce, použitém procesoru, grafické kartě, operační paměti, síťových adaptérech a dalších součástech počítače. Analýza instalovaného softwaru poskytne informace o instalovaném operačním systému a jeho aktualizacích, licencích instalovaných programů, ovladačích, knihovnách atd.

Nástroj na úpravu skrytých parametrů nastavení Windows **Regino** sice nepatří k nejčastěji aktualizovaným, přesto je funkční a plně použitelný. Regino zvládne nastavit vzhled uživatelského prostředí Windows, upravit vlastnosti nabídky Start i pracovní plochy, změnit umístění systémových složek a také upravit některé parametry souvisejících aplikací (Internet Explorer, MS Office aj.).

Rada zajímavých, bezplatně použitelných programů pro optimalizaci provozu počítače je z našeho přehledu diskvalifikována kvůli striktnímu požadavku na uživatelské rozhraní v češtině. Jmenujme tedy alespoň program **Memory Max** (komunikující slovensky), který slouží k optimalizaci využití operační paměti počítače. Potřebujete-li uvolnit více paměti, Memory Max ukončí nepotřebné procesy a uzavře nepoužívané knihovny. Program může uvolňovat operační paměť i zcela automaticky v nastaveném intervalu nebo při poklesu volné kapacity paměti pod stanovenou mez.

Hvězdou v kategorii programů na vyčištění počítače je **CCleaner**. Mezi uživateli značně oblíbený program vyhledá a odstraní dočasná a nepotřebná soubory na pevných discích počítače, odstraní historii sur-

fování po internetu a dočasná data, vyčistí a opraví registr Windows a pomůže vám s odinstalováním nepotřebných aplikací i správou programů spouštěných se startem počítače. Speciální funkcí je bezpečné mazání souborů vícenásobným přepisem.

Mezi nástroji pro správu počítače by jistě neměl chybět program **CrossLoop**, umožňující propojení a vzdálenou správu počítačů. Díky sdílení pracovní plochy můžete pracovat s počítačem na dálku po internetu, stejně jako kdybyste jej měli postavený před sebou na stole. K propojení počítačů pomocí programu CrossLoop nejsou třeba žádná zvláštní nastavení a objedete se i bez veřejných IP adres, bez kterých podobné nástroje často nepracují.

S bezpečným testováním nových programů nebo provozem aplikací, se kterými si neporadí operační systém instalovaný ve vašem počítači, pomůže open-source virtualizační nástroj **VirtualBox**. Aplikace je dostupná pro dlouhou řadu operačních systémů a umí provozovat virtuální stroje s různými verzemi Windows, Linuxu a dalšími operačními systémy.

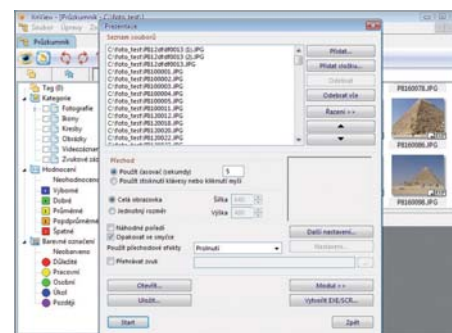
Nástroje na správu a optimalizaci počítače a operačního systému se také velmi často objevují mezi plnými verzemi na Chip DVD. Aktuálně zde najdete především kompletní sadu nástrojů na vyčištění, optimalizaci a úpravu parametrů Windows **TuneUp Utilities 2007**, přičemž uživatelské rozhraní těchto nástrojů lze snadno doplnit o češtinu. Z česky komunikujících programů jsme vám nabídli například také **Driver Genius** na zálohování a aktualizaci ovladačů hardwaru, **Wise Registry Cleaner** a **Wise Disk Cleaner** na vyčištění registru a pevných disků a další užitečný software.

Kancelářské programy: Jedině zdarma

Použitím bezplatně dostupného balíku kancelářských aplikací můžete ušetřit až několik tisíc korun, které byste jinak zaplatili za Microsoft Office. Logickou alternativou je kancelářský balík **OpenOffice.org**, který obsahuje více než dostatečné množství funkcí pro práci s dokumenty, tabulkami, prezentacemi nebo třeba i databázemi. OpenOffice.org je k dispozici v plně počesťené verzi, včetně slovníku pro kontrolu českého pravopisu, gramatiky i dělení slov (je třeba jej jednoduše doinstalovat zvlášť). Navíc je pro OpenOffice.org k dispozici nespočetné množství různých šablon a doplňků, které usnadňují práci s dokumenty. OpenOffice.org je open-source a na jeho vývoji se podílí celá řada firem. Proto například existuje upravená verze kancelářského balíku OpenOffice.org Novell Edition s několika zajímavými doplňky pro vyšší kompatibilitu s programy a soubory z Microsoft Office nebo IBM Lotus Symphony, balík kancelářských aplikací založený na OpenOffice.org s výrazně přepracovaným uživatelským rozhraním.

Kancelářskému balíku OpenOffice.org je často vyčítána absence e-mailového klienta s funkcemi pro plánování času. Přitom i v tomto případě existuje rovnocenná náhrada Outlooku, a to v podobě e-mailového klienta **Thunderbird**. Poštovní klient Thunderbird nabízí podporu všech používaných

Open-source sází na zcela nové technologie.

Prohlížení i export: XnView umí prohlížet stovky různých grafických formátů, upravovat fotky a také je exportovat ve formě prezentace nebo spořiče obrazovky.

Ochrana před špióny: PC Tools Spyware Doctor bude chránit váš počítač před průnikem špehovacího softwaru.

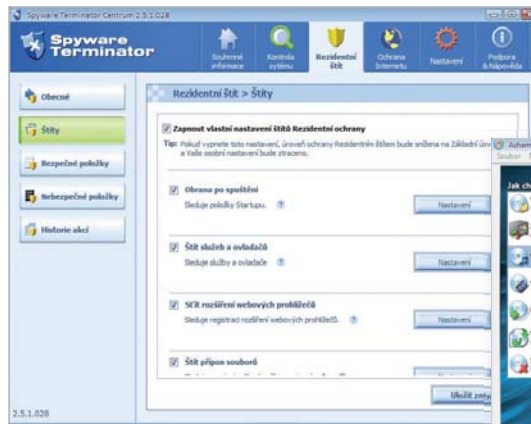
e-mailových protokolů, filtrování nevyžádané pošty, třídění a vyhledávání zpráv, čtečku RSS kanálů, práci s certifikáty a digitálními podpisy nebo podporu více e-mailových účtů a uživatelských identit. Díky doplňku **Lightning** nezůstanete ochuzeni ani o funkce kalendáře a plánování času. Jedná se o kalendářovou aplikaci s možností sdílení obsahu kalendáře po internetu, s vedením seznamu úkolů a dalšími nezbytnými funkcemi. Stejně funkce nabízí také samostatný kalendářový program **Sunbird**, příbuzný obou programů i internetového prohlížeče Firefox.

Textový editor **PSPad** od českého autora sice nebyl již delší dobu aktualizován, přesto zůstává velmi oblíbenou aplikací, kterou vám můžeme vřele doporučit. PSPad umí pracovat jak s textovými dokumenty, tak se zdrojovým kódem HTML stránek i kódem v různých programovacích jazycích. V editoru nechybí pokročilé funkce, jako jsou makra, porovnávání textu, konverze kódování češtiny, zvýraznění syntaxe programovacích jazyků nebo automatické opravy.

V základní výbavě počítače pro kancelářskou práci samozřejmě nemohou chybět ani nástroje na vytváření, prohlížení a úpravy PDF dokumentů. Na vytváření PDF dokumentů prakticky z jakékoliv aplikace podporující tisk slouží nástroj **PDF Creator**. Aplikace se instaluje jako virtuální tiskárna, na které můžete do formátu PDF „vytisknout“ prakticky cokoli – dokumenty, tabulky, obrázky či prezentace, a to přímo z programu, ve kterém je vytváříte.

Na prohlížení PDF dokumentů lze použít hned několik různých aplikací. Mamutí **Adobe Reader** nabízí jako jedinou zajímavou funkci bezchybný export textu PDF dokumentů do textových souborů. Podstatně užitečnější je **Foxit Reader**, který kromě prohlížení PDF dokumentů zvládne také vkládání poznámek. Program má ještě mnoho dalších funkcí pro revizi PDF dokumentů (vkládání geometrických tvarů, kreslení atd.), bez zaplacení registračního poplatku se ovšem do upraveného dokumentu vloží reklamní vodoznak. Základní funkce ale pracují bez omezení. Pro přenášení na USB flash discích se nabízí ještě minimalistický prohlížeč **SumatraPDF**, který má jen základní funkce pro prohlížení PDF.

Ani pro základní úpravy PDF dokumentů si nštěstí nemusíte pořizovat extrémně drahý software od Adobe. Bezplatně dostupná verze programu **PDF-XChange Viewer** může sloužit také jako prohlížeč PDF, ovšem daleko zajímavější jsou jeho další funkce. Program umí do PDF vkládat komentáře, rázítka, textová pole, šipky, čáry i další geome-

Ochranné štíty: Spyware Terminator chrání svými štíty různé části počítače před napadením.

trické tvary. Užitečná je i možnost exportu PDF dokumentů do obrázkových souborů. Další možnosti úprav přidává placená verze programu. K dispozici je dokonce i „přenosná“ verze aplikace pro použití na USB flash discích.

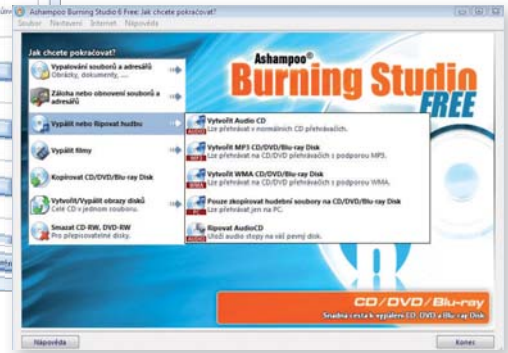
Zpracování fotografií a grafiky: Google vede

Nabídka bezplatně použitelných programů pro práci s digitálními fotografiemi, obrázky i další grafikou je již tradičně poměrně bohatá. Potěšující je, že nejlépe vybavené aplikace jsou k dispozici i s českým uživatelským rozhraním.

Do češtiny je přeložena i **Google Picasa**, skvěle vybavený program pro třídění, úpravy i prezentaci digitálních fotografií. Mezi funkcemi najdete například vyhledávání fotografií podle barevného ladění, identifikaci fotek s obličejí, spolupráci s internetovými stránkami určenými k vystavování fotografií nebo rozmisťování snímků na mapu Google Earth. Picasa je také ukázkou perfektní ovladatelnosti programu.

Pro rychlé prohlížení a základní úpravy (ořez, změna velikosti, otáčení, barvy, jas, kontrast aj.) fotografií dobře poslouží minimalistická aplikace **IrfanView** s podporou desítek různých grafických formátů. Spíše v detailech než v zásadních funkcích se liší dva velmi dobře vybavené nástroje na prohlížení, úpravy a prezentaci fotek **XnView** a **FastStone Image Viewer**. Oba programy zvládnou nejen individuální, ale i dávkové úpravy fotografií (přejmenování, změna velikosti, ořezávání atd.), velmi snadno se s nimi pracuje a je možné s nimi vytvářet zajímavé výstupy – HTML alba, prezentace, šetřiče obrazovky atd. XnView se chlubí podporou prohlížení stovek různých grafických formátů. Mezi plnými verzemi na Chip DVD najdete také **Ashampoo Photo Commander 6** s uživatelským rozhraním ve stylu Office

Všestranné vypalování: Bezplatná verze programu Ashampoo Burning Studio zvládne všechny běžné vypalovací úlohy a navíc ještě i zálohování dat nebo ukládání skladeb z hudebních CD do počítače.

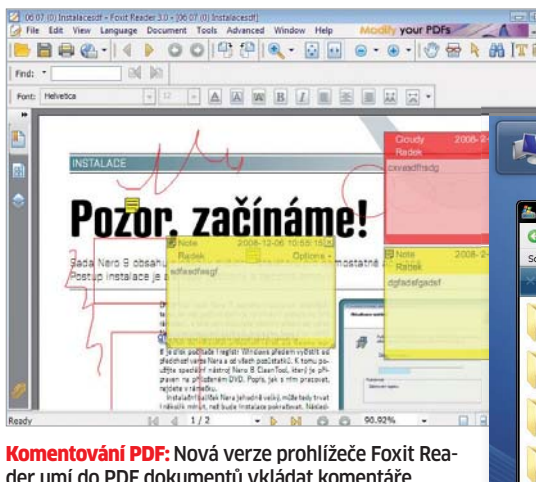
2007, jednoduchými nástroji na úpravy fotografií jedním kliknutím, vytvářením internetových alb nebo vypalováním prezentací fotek na CD a DVD. Již dříve jsme vám nabídli také **Ashampoo Photo Optimizer** na úpravu expozice snímků jediným kliknutím myši.

Tak jako je OpenOffice.org klasikou mezi alternativními kancelářskými balíky, je i **GIMP** premiantem mezi bitmapovými grafickými editory. Open-source odpověď na placený Photoshop obsahuje všechny možné nástroje na kreslení, retušování i úpravy fotografií, práci s vrstvami, efekty i filtry. Další funkce je možné doplňovat pomocí zásuvných modulů. Velmi podobnou sadu funkcí nabízí také bitmapový editor **Paint.NET**. Najdete v něm vše potřebné pro rychlé i náročnější úpravy digitálních fotografií i vlastní kreativní tvorbu.

Možnosti bezplatně dostupných grafických editorů se neomezují jen na úpravu bitmapové grafiky. **Inkscape** je vyspělý editor vektorové grafiky se všemi nezbytnými funkcemi, jako je vytváření křivek, geometrických tvarů, práce s vrstvami, klonování, vkládání bitmap a mnoho dalšího. Na domovském webu programu jsou po registraci připraveny ke stažení tisíce volně použitelných klipartů.

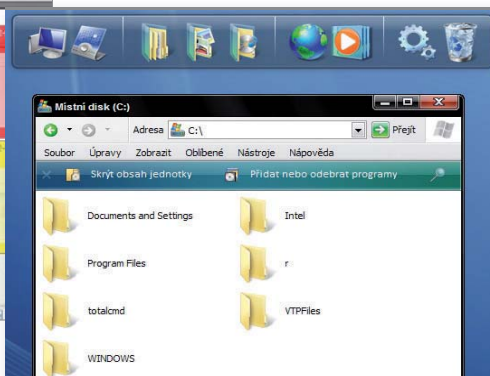
Práce s videem a DVD: Domácí video zdarma

Na zpracování domácího videa před vypálením na DVD si nemusíte hned pořizovat Nero Vision nebo jiný authoringový nástroj. Dobrou práci odvede i zdarma dostupný program **VideoSpin**, obsahující základní funkce pro import a střihání videa z digitální videokamery. Nabízí se také doplnění hudebního doprovodu, namluveného komentáře, přechodových efektů nebo titulků. Připravené video ovšem není možné přímo v programu převést do patřičného formátu

Komentování PDF: Nová verze prohlížeče Foxit Reader umí do PDF dokumentů vkládat komentáře.

Převlek pro Windows: Pomocí programu **BricoPack Vista Inspirat Ultimate 2** přeměníte Windows XP do podoby Windows Vista a získáte i nový nástrojový panel.

ním. Audacity pracuje s běžnými formáty zvukových souborů a nabízí dostatečné možnosti nastavení.

Hudbu z CD můžete do počítače dostat pomocí programu **Audiograber**. Aplikace sice nebyla již delší dobu aktualizována, nabízí ovšem nezbytnou výbavu pro uložení hudebních stop z CD do formátu WAV nebo rovnou komprimovaných MP3. K dispozici jsou nezbytná nastavení výstupních souborů i automatické popisování skladeb pomocí dat z internetové databáze hudby. Pro převod hudby z CD do MP3 je ideální použít kvalitní kodek LAME. Převést hudbu z CD do počítače umí také vypalovací program **Ashampoo Burning Studio 6 Free**, kterému se budeme ještě věnovat. Ke konverzi hudebních souborů lze použít již zmíněný **MediaCoder**.

Hromadné doplnění ID3 tagů MP3 hudebních souborů hravě zvládne program **Mp3tag**, s funkcí pro získávání informací o skladbách z internetové databáze. Na základě údajů z ID3 tagů umí aplikace také hromadně přejmenovat MP3 soubory, nechýbí ani funkce pro vytváření playlistů. Podporovány jsou i další hudební formáty (OGG, WMA, FLAC atd.). S přehráváním, tříděním, popisováním, přejmenováváním, konverzí i vypalováním hudebních souborů v mnoha různých formátech si poradí bezplatná verze programu **MediaMonkey**. Zajistí také vytváření playlistů nebo synchronizaci hudebních souborů s MP3 přehrávači i iPody.

Léty prověřeným univerzálním přehrávačem pro všechny běžné formáty hudby (a konečniců i videa) je oblíbený **Winamp**. V programu najdete všechny potřebné funkce pro přehrávání multimédií z počítače, internetových rádií i televizí, pro úpravu tagů hudebních souborů nebo synchronizaci s přenosnými přehrávači. O přehrávaných skladbách získává Winamp informace z internetové databáze. Omezení bezplatné verze oproti verzi komerční nejsou pro běžné použití významná.

Vypalování disků: Vypalujte zdarma

Za vypalovací program s běžnými funkcemi není třeba v žádném případě platit. Například **Ashampoo Burning Studio 6 Free** umí vypalovat data, hudbu i video, kopírovat všechny typy CD, DVD i Blu-ray disků i pracovat s ISO obrazy CD a DVD. Mezi speciální funkce programu patří již výše zmíněná možnost uložení hudebních skladeb z Audio CD do počítače ve formátu WAV nebo komprimovaných MP3 i nástroj na zálohování důležitých dat z počítače. Další programy z rodiny Ashampoo vám průběžně nabízíme v plných verzích na Chip DVD – jedná se například o inovované **Ashampoo Burning Studio 2009** nebo program na

a vypálit na DVD. K tomu lze ale použít aplikaci **DVD Maker Free**, která video převede do potřebného formátu a poté vypálí jako filmové DVD, které přehrajete v každém stolním přehrávači. Jedná se o bezplatnou verzi programu s omezenou funkcí, která ovšem pro tento účel bez problému postačí. Vaše filmové DVD s domácím videem nemusí být ochuzeno ani o úvodní menu, stačí použít program **DVDStyler** s připravenými šablonami pro vložení náhledů kapitol, obrázků i textů. Obal na vaše nové DVD v různých formátech umí vytvořit a vytisknout aplikace **UnderCoverXP**.

Podrobné informace o konkrétním souboru s videem umí zjistit nástroj **MediaInfo**. Program identifikuje kodeky použité pro kódování obrazu a zvuku, datový tok, snímkovou frekvenci, počet kapitol a další vlastnosti souboru s videem. Jestliže pak potřebujete převést video do jiného formátu, vyzkoušejte nástroj **MediaCoder** s bohatou podporou různých

typů videosouborů a více než dostatečnou nabídkou nastavení parametrů konverze. MediaCoder umí konvertovat jak různé formáty videa, tak i zvuku.

I přes funkční omezení bezplatné verze programu **DVDFab HD Decrypter** vám jeho funkce pro ukládání obsahu filmových DVD na disk počítače mohou přijít vhod. DVDFab HD Decrypter totiž umí obejít běžné typy ochrany filmových DVD proti kopírování i regionální kódování. Další funkce, jako například ukládání jen vybraných částí disků, rozdělování dvouvrstevných DVD na dva disky nebo komprimaci filmů z dvouvrstevných DVD na disky jednovrstvé, zvládne komerční verze programu.

Se stahováním videoklipů z populárních videoseverů, jako je You Tube, Google Video, MySpace, MyVideo atd., vám pomůže **Ashampoo ClipFinder**. Video je možné vyhledávat pomocí klíčových slov přímo z prostředí programu ClipFinder, pak je možné uložit je v počítači ve formátu Flash Video.

Pro přehrávání DVD, filmů v různých formátech, hudby a dalších multimediálních souborů můžete použít například svízný přehrávač **Media Player Classic**. Přehrávač bývá součástí kodekových balíčků, jako je například K-Lite Mega Codec Pack. Společně s přehrávačem se pak instalují i všechny kodeky nezbytné pro přehrávání videa či hudby. Dobrou volbou je také **VLC Media Player**, obsahující i potřebné kodeky pro přehrávání videa. Oba přehrávače zvládnou přehrávat i streamované video z internetu.

Hudba a zvuk: Nahrávejte a přehrávejte

Nabídka bezplatné použitelných programů pro práci s hudbou v počítači s českým uživatelským rozhraním je poměrně široká. K nahrávání, mixování a dalším úpravám zvuku se hodí například program **Audacity** se všemi nezbytnými funkcemi a přehledným ovláda-

Generátor hesel: Program KeePass pro spolehlivé uchování osobních údajů v počítači obsahuje i generátor náhodných hesel.

vytváření obalů a štítků na různé typy disků **Ashampoo Cover Studio 2009**.

Běžné typy CD a DVD disků umí vypalovat také open-source program **InfraRecorder**, kterému nechybí například ani funkce ukládání hudebních CD do WAV a různých komprimovaných formátů, práce s ISO obrazy disků atd. Ovládání programu je velmi snadné a přehledné.

S vypalováním souvisí také nástroje na vytváření virtuálních mechanik, ve kterých je možné přehrávat obrazy disků tak, jako bychom četli data ze skutečného disku v DVD mechanice. Díky nástrojům jako **DAEMON Tools Lite** nebo **Virtual CloneDrive** nebudete muset vkládat často používané disky do počítače, čímž se vyhnete jejich opotřebení nebo i poškození. V některých případech mohou tyto nástroje pomoci také s vytvořením kopií disků s různými typy protikopírovací ochrany. Velmi užitečným nástrojem, spojeným s vypalováním a obrazy disků, je také **UltraISO**, jehož plnou verzi najdete na Chip DVD. UltraISO si poradí s vytvářením a úpravou obrazů disků v desítkách různých formátů, extrahováním souborů z obrazů i vypalováním CD a DVD.

Katalog CD, DVD i dalších médií od českého autora **Disk Explorer Professional** sice nebyl již delší dobu aktualizován, přesto se stále jedná o výkonné řešení pro zavedení perfektního pořádku v datových i multimediálních discích. Program automaticky načítá popisky a tagy souborů, vytvoří náhledy videí i obrázků a zjistí informace o dokumentech uložených na podporovaných typech médií. V takto vytvořené databázi pak můžete pohodlně vyhledávat soubory podle různých kritérií.

Software pro internet: Válka prohlížečů

Omezený prostor tohoto článku neumožňuje věnovat se podrobněji rozdílům mezi aktuálně nejpobulárnějšími internetovými prohlížeči. Důležité je, že všechny nejnovější verze **Internet Exploreru**, **Firefoxu**, **Opery** i **Google Chrome** jsou plně lokalizované do češtiny. Porovnávání jejich funkcí a vlastností se v Chipu věnujeme pravidelně, nemá proto smysl se zde opakovat.

Mezi dalšími česky komunikujícími programy pro využití komunikačních služeb internetu jmenujme určitě ještě také **Skype**, dále **ICQ**, jehož česká verze vzniká ve spolupráci

s portálem Atlas, nebo minimalistického klienta **QIP** pro síť ICQ. Původem ruský QIP je také k dispozici ve speciální úpravě od českého autora, a to pod názvem **QIP Infium Pafopack**. Oblíbenou alternativou jsou také upravené balíčky komunikační aplikace Miranda IM, například dobře vybavené **Yaho's Miranda Pack**, **Wolf's Profi Miranda-Pack** nebo **BigMuscle's Miranda Pack**, které kromě komunikace s přáteli umožňují například i poslech internetových rádií, příjem RSS kanálů, ukazují předpověď počasí nebo televizi program.

Licenční pravidla: Pozor na omezení

Při sestavování přehledu zdarma použitelných česky komunikujících programů předpokládáme jejich domácí, tedy nekomerční využití. Licenční ujednání, které musíte většinou během instalace přijmout, v řadě případů zakazuje komerční použití softwaru. Dejte si proto vždy velký pozor na konkrétní podmínky použití bezplatných programů. Není výjimkou, že pro jejich použití ve firmě si musíte zakoupit licenci. Tato podmínka se týká především softwaru označeného jako freeware. Za open-source programy se většinou neplatí ani při komerčním nasazení. **RADEK.KUBES@CHIP.CZ**